Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), judecător Ciubotaru Angela

Dosarul nr. 2a-806/24
(2-23062067-02-2a-26022024)

D E C I Z I E

8 aprilie 2025 mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

Instanța compusă din:
Președintele completului Ruxanda Pulbere
Judecători Ala Malîi și Roman Pascari
Grefier Danu Blanovschi

Examinând în ședința de judecată publică cererea de apel declarată de avocatul Ermurachi Cristina în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare,

împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 iunie 2023, prin care s-a respins cererea de chemare în judecată înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare,

a c o n s t a t a t:

Argumentele reclamantului:

1. La 27 aprilie 2023 avocatul Ermurachi Cristina în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi, a depus cerere de chemare de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen a cauzei civile nr. 2- 55/2017, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare.
2. În motivarea acțiunii a invocat că la 28 august 2008 Tofan Mihail, în exercițiul funcției sale de șofer – angajat al „CONSTRUM” S.R.L., conducând camionul de serviciu de model ***** cu n/î *****, deplasîndu-se pe traseul *****, la ieșirea din or. Cimișlia, efectuând manevra de întoarcere, încălcând prevederile art. 39 lin. (1) a RCR, pct. 40 al RCR, pct. 41 al RCR, n-a cedat trecerea automobilului de model „*****” cu n/î ***** care se află la distanța 41 m de camion, la volanul căruia se afla proprietarul Gangan Ivan, având ca pasageră pe Gangan Aurica și, ca rezultat, automobilul de model „*****” cu n/î ***** s-a tamponat în camionul de model ***** cu n/î *****.
3. Urmare a accidentului rutier a fost deteriorat automobilul lui Gangan Ivan, ultimului fiindu-i cauzate leziuni corporale sub formă de plăgi și excoriații, calificate ca leziuni

corporale ușoare, iar pasagerei Gangan Aurica i-au fost cauzate leziuni corporale sub formă de fractură închisă humerusului drept în tremie medie cu dislocarea fragmentelor, comoție cerebrală, care se califică ca leziuni corporale medii, cu dereglarea sănătății pe timp lung.

4. Astfel, la 15 septembrie 2008 C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. a deschis dosarul de daune, iar intre timp, la 22 aprilie 2010 Judecătoria Cimișlia a emis sentința nr. 1-34, prin care Tofan Mihail a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de alin. (1) art. 264 Cod penal.
5. La 13 decembrie 2010 asigurătorul a semnat cu reprezentantul păgubiților Gangan Mihail două acorduri pe dosarul de daună, prin care a recunoscut despăgubirea de asigurare în sumă de 93946 lei pentru vătămările corporale suferite de Gangan Aurica și pentru repararea mijlocului de transport a lui Gangan Ivan, asumându-și obligația să transfere aceste sume de bani la conturile bancare ale păgubiților.
6. La cererea lui Tofan Mihail din 15 august 2011 asiguratorul a suspendat plata despăgubirilor de asigurare pe dosarul de daună, iar ulterior, prin răspunsul din 17 mai 2013 Î.M. C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. în regres a refuzat achitarea despăgubirilor de asigurare.
7. La 13 martie 2012 Curtea de Apel Chișinău a adoptat decizia prin care a dispus casarea sentinței, rejudecând cauza prin pronunțarea unei noi hotărâri de încetare a procesului penal pe motiv că există o decizie a organului de urmărire penală de scoatere a persoanei de sub urmărire penală. Decizia a fost rezultatul direct al erorilor procedurale comise de organul de urmărire penală și procuratură pe parcursul urmăririi penale, dar nu de recunoașterea nevinovăției lui Tofan Mihail.
8. Procuratura Generală a recunoscut prin răspunsul din 24 ianuarie 2014 eroarea admisă de către procurorii care au avut la control cauza penală respectivă, aceasta calificând acțiunile procurorilor ca un control superficial asupra cauzei ce atrage răspunderea disciplinară.
9. Subsecvent, a menționat că instanța de apel în decizia emisă a indicat faptul că în cazul dat partea vătămată este în drept să-și revendice dreptul prin înaintarea acțiunii civil în ordinea procedurilor civile, față de proprietarul izvorului de pericol sporit care a cauzat prejudicial.
10. Astfel, la 31 mai 2013 Gangan Ivan și Gangan Aurica s-au adresat în instanța de judecată cu cerere de chemare în judecată împotriva C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. de recuperare a prejudiciului cauzat.
11. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 3 august 2018 cererea înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica a fost respinsă ca neîntemeiată, iar prin decizia Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2019 a fost respins apelul și menținută hotărârea primei instanțe.
12. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iulie 2020 a fost admis recursul, casată decizia Curții de Apel și remisă cauza la rejudecare în apel.
13. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021 a fost admis apelul, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 1 iunie 2022 a fost admis recursul, casată integral decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021, cu remiterea cauzei la rejudecare în apel.

14. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2022 a fost admis apelul, casată hotărârea primei instanței cu emiterea unei noi hotărâri de admiterea parțială a acțiunii și prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 2 noiembrie 2022 recursul a fost declarat inadmisibil.
15. Decizia Curții Supreme de Justiție a fost executată la 9 noiembrie 2022.
16. Astfel, avocatul Ermurachi Cristina în interesul reclamanților a conchis că cauza civilă a fost examinată din 28 august 2008 pînă la finele anului 2022, mai mult de 13 ani, ceea ce reprezintă o încălcare vădită a dreptului la judecare în termen rezonabil a unei cauze civile, în special de recuperarea prejudiciului cauzat prin accident rutier.
17. Reclamanții au solicitat constatarea faptului de violare a drepturilor lui Gangan Ivan și Gangan Aurica de examinare în termen rezonabil a cauzei nr. 2- 55/2017, drept prevăzut la art. 6 CEDO, obligarea Ministerului Justiției de a recupera prejudiciul material suportat de Gangan Ivan și Gangan Aurica prin încasarea dobânzii legale în mărime de 211149,39 lei și a inflației în mărime de 118688,39 lei, cauzate prin tergiversarea examinări acțiunii de recuperare a prejudiciului cauzat, obligarea Ministerului Justiții de a recupera prejudiciul moral suportat de Gangan Ivan și Gangan Aurica în mărime totală de 100000 lei pentru neexaminarea în termen a acțiunii de recuperare a prejudiciului cauzat prin accidentul din 28 august 2008 și compensarea cheltuielilor judiciare în cuantum de 10000 lei.

Poziția instanței de fond:

18. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 iunie 2023 s-a respins acțiunea depusă de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen a cauzei civile nr. 2-55/2017, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare, ca neîntemeiată.
19. Pentru a hotărî astfel, instanța de fond a respins argumentele reclamanților ca fiind declarative și neîntemeiate, deoarece raportul prezentat de către Ministerul Justiției atestă respectarea termenului rezonabil inserat la art. 4 alin. (4) al Legii 87 din 21 aprilie 2011 de către instanța de judecată, iar respectarea procedurii de către instanţele de judecată naţionale, cu asigurarea respectării drepturilor participanţilor la proces, nu poate fi privită drept tergiversare a examinării cauzei.
20. Respectiv, necesitatea respectării termenelor rezonabile nu poate justifica limitarea altor drepturi garantate de art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.
21. Totodată, drept consecință a respingerii cerinței principale a fost respinsă și cerința cu privire la repararea prejudiciului moral și compensării cheltuielilor judiciare, care poartă un caracter subsidiar, ce rezultă doar din pretenția de bază.

Solicitarea apelanților:

22. Nefiind de acord cu hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 iunie 2023, avocatul Ermurachi Cristina, acționând în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi, a declarat apel împotriva acesteia și a solicitat admiterea apelului, casarea hotărârii instanței de fond, cu adoptarea unei noi hotărâri privind admiterea integrală a acțiunii civile înaintate împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare.

Argumentele părților:

23. În susținerea apelului, avocatul Ermurachi Cristina, în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi, a criticat argumentarea instanței de fond, indicând că argumentarea unică și succintă, nu atestă decît o superficialitate la examinarea întregii acţiuni, deoarece nu acțiunile reținute de instanță au avut ca rezultat desfășurarea ani de zile a procesului de recuperare a prejudiciului, ci multe altele care se reţin evident din înscrisurile şi probele anexate, dar care au fost ignorate cu desăvârșire de instanţa de fond.
24. Astfel, a enumerat cele mai majore acțiuni de tergiversare ca fiind: eroarea procedurală constatată de Procuratura Generală care a avut ca rezultat finalizarea cauzei penale după 4 ani de examinare anume ca rezultat al erorii procurorilor; admiterea amânărilor continue înaintate de intervenienții accesorii; reluarea examinării pe fond după ani de zile de examinare; transmiterea la rejudecare de către Curtea Supremă de Justiţie de două ori pe motiv că nu a fost examinată corect acţiunea, iniţial pe fond apoi procedural; suspendarea executării documentului executoriu pe motive incerte şi neclare etc.
25. Prin urmare, instanţa de fond nu a constatat şi reţinut pe deplin circumstanţele cauzei ce au importanţă pentru aplicarea corectă a normelor de drept material, interpretând eronat normele aplicabile cauzei, ignorând normele legislaţiei internaţionale aplicabile precum și practica CEDO.
26. În ședința instanței de apel, avocatul Ermurachi Cristina, în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi, a susținut cererea de apel din motivele de fapt și de drept invocate și a solicitat admiterea acesteia în sensul formulat.
27. În ședința instanței de apel, reprezentantul apelantului/intimat Ministerului Justiției al Republicii Moldova, legal citat despre locul, data și ora acesteia, nu s-a prezentat, nu a comunicat instanței motivele neprezentării și nu a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa. Instanța de apel, în temeiul art. 379 alin. (2) Cod de procedură civilă, a dispus examinarea apelului în lipsa reprezentantului.

Aprecierea instanței de apel:

28. Analizând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate, prin prisma argumentelor invocate de participanții la proces și a materialelor din dosar, Colegiul consideră apelul declarat de avocatul Ermurachi Cristina în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi, întemeiat și care urmează a fi admis, din următoarele motive.
29. În conformitate cu art. 373 Cod de procedură civilă *„instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces. În cazul în care motivarea apelului nu cuprinde argumente sau dovezi noi, instanţa de apel se pronunţă în fond, numai în temeiul celor invocate în primă instanţă. Instanţa de apel este obligată să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel. Apelantului nu i se poate crea în propria cale de atac o situaţie mai dificilă decît aceea din hotărîrea*

atacată cu apel, cu excepţia cazurilor cînd consimte şi cînd hotărîrea este atacată şi de alţi participanţi la proces”.

30. În temeiul art. 385 alin. (1) lit. c) Cod de procedură civilă „*instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să caseze integral sau parţial hotărîrea primei instanţe, emiţînd o nouă hotărîre”.*
31. În acord cu art. 386 alin. (1) Cod de procedură civilă *,,hotărîrea primei instanţe se casează sau se modifică de instanţa de apel dacă: a) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei nu au fost constatate şi elucidate pe deplin; b) circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, pe care prima instanţă le consideră constatate, nu au fost dovedite cu probe veridice şi suficiente; c) concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei; d) normele de drept material sau normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat”.*
32. Conform art. 387 lit. c) Cod de procedură civilă *,,se consideră că normele de drept material sînt încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanţa judecătorească a interpretat eronat legea”.*
33. În conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) Cod de procedură civilă „*fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale*”, iar conform art. 130 Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare şi nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblu şi interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Nici un fel de probe nu au pentru instanţa judecătorească o forţă probantă prestabilită fără aprecierea lor. Fiecare probă se apreciază de instanţă privitor la pertinenţa, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă şi suficienţa pentru soluţionarea cauzei”.*
34. În temeiul art. 240 alin. (1) Cod de procedură civilă „*la deliberarea hotărîrii, instanţa judecătorească apreciază probele, determină circumstanţele care au importanţă pentru soluționarea cauzelor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării cauzei şi admisibilitatea acțiunii”.*
35. Conform art. 239 Cod de procedură civilă *,,hotărîrea judecătorească trebuie să fie legală şi întemeiată. Instanța își întemeiază hotărîrea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță şi pe probele cercetate în ședință de judecată”.*
36. Astfel, prevederile legale enunțate în mod expres, obligă instanța de apel să verifice circumstanțele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.
37. Colegiul Civil reține că instanța de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reținând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligația să examineze efectiv problemele esențiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însușirea motivelor instanței inferioare. (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 § 43).
38. Potrivit recomandărilor avizului nr. 11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE) în atenţia Comitetului de Miniştri al Consiliului Europei privind calitatea hotărârilor judecătoreşti, o motivaţie şi o analiză clară sunt cerinţele

fundamentale ale hotărârilor judecătoreşti şi un aspect important al dreptului la un proces echitabil.

39. Totodată, Colegiul civil consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al apelantului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea Gard Ruiz vs Spania (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag.26, Moreira Fereira vs Portugalia (nr.2) (Marea Cameră), 11 iulie 2017, parag. 84, 98).
40. Așadar, din materialele cauzei urmează că la 31 mai 2013 Gangan Ivan și Gangan Aurica s-au adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva Î.M. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., intervenienți accesorii Tofan Mihail și „CONSTRUM" S.R.L., cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea prejudiciului material, dobânzii de întârziere, prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.
41. Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 3 august 2018, menținută prin decizia Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2019, s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., intervenienți accesorii Tofan Mihail și „CONSTRUM" S.R.L., cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral.
42. Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 22 iulie 2020 s-a admis recursul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica și s-a casat decizia Curții de Apel Chișinău din 3 decembrie 2019 cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curte de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.
43. Pentru a trimite cauza la rejudecare Curtea Supremă de Justiție a reținut că instanța de apel a evitat să examineze argumentele recurenților și probele prezentate în susținerea acestora, referitoare la faptul că vina în producerea accidentului rutier o poartă indubitabil Tofan Mihai, precum și că probatoriu care indică direct la vinovăția lui Tofan Mihai nu a fost reținut în susținerea nevinovăției ultimului, or procesul penal a fost încetat din cauza încălcărilor de procedură, actul de încetare a procesului fiind unul de nereabilitare.
44. La fel, instanța de apel nu a oferit vreun răspuns argumentat cu privire la obligația asiguratorului de plată a despăgubirilor și dacă există vreo prevedere legală ce ar absolvi compania de asigurare de această obligație.
45. Ca urmare a rejudecării cauzei, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 17 iunie 2021, s-a admis apelul declarat de Gangan Ivan și Gangan Aurica, s-a casat hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 3 august 2018 și s-a pronunțat o nouă hotărâre potrivit căreia s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., intervenienți accesorii Tofan Mihail și „CONSTRUM" S.R.L., cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității legale, repararea prejudiciului moral.
46. Nefiind de acord cu decizia emisă, Gangan Ivan și Gangan Aurica, cît și reprezentantul C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A. au contestat-o cu recurs, iar prin decizia Curții Supreme de Justiție din 1 iunie 2022, recursurile au fost admise, casată integral

decizia din 17 iunie 2021 a Curţii de Apel Chișinău, adoptată în cauza civilă și trimisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

47. Pentru a trimite cauza la rejudecare Curtea Supremă de Justiție a reținut că instanța a examinat cauza în limita pretențiilor înaintate prin cererea de chemare în judecată din 31 mai 2013, fără a da apreciere pretențiilor formulate prin ultima cerere de concretizare.
48. Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 7 iulie 2022, s-a admis apelul declarat de avocatul Ermurachi Cristina în interesele lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi și s-a casat în parte hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Rîșcani) din 3 august 2018, cu adoptarea în partea casată a unei noi hotărâri cu privire la admiterea parțială a cererii de chemare în judecată înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., intervenienți accesorii Mihail Tofan și „CONSTRUM" S.R.L, cu privire la constatarea existenței cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzii de întârziere și penalității, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.
49. Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 26 octombrie 2022 s-au considerat inadmisibile recursurile declarate de Î.M. C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., de Gangan Ivan și Gangan Aurica, reprezentați de avocatul Ermurachi Cristina și de Tofan Mihail.
50. Ca urmare, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani) a eliberat reclamanților Gangan Ivan și Gangan Auricăi titlul executoriu, care a fost executat integral la 9 noiembrie 2022, conform ordinului de eliberare a numerarului nr. 1 din 9 noiembrie 2022.
51. Astfel, Gangan Ivan și Gangan Aurica s-au adresat cu prezenta cerere de chemare în instanță, invocând încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-55/2017, reclamând termenul de examinarea a cauzei în mod definitiv și irevocabil de 13 ani, solicitând constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile și încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lor a prejudiciului material format din dobânda de întârziere, inflația și a prejudiciului moral, precum și compensarea prejudiciului moral.
52. Prima instanță, fiind investită cu examinarea cauzei, a respins cererea de chemare în judecată.
53. Așadar, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate prin prisma argumentelor invocate în apel și, raportându-le la suportul probatoriu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru constată că prima instanță nu a constatat şi elucidat pe deplin circumstanţele importante pentru soluţionarea cauzei, concluziile primei instanţe, expuse în hotărîre, sînt în contradicţie cu circumstanţele cauzei, precum și a aplicat eronat normele de drept material circumstanțelor cauzei.
54. În conformitate cu art. 2 alin. (1)-(2) Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti nr. 87/21.04.2011 "*orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă. Repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen*

rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti se face doar în măsura în care încălcarea a avut loc din cauze ce nu pot fi imputate exclusiv persoanei care a depus cererea de reparare a prejudiciului (denumită în continuare reclamant)”.

55. Potrivit art. 2 alin. (4)-(6) Legii menționate „*prejudiciul cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară indiferent de vinovăţia instanţei de judecată, a organului de urmărire penală, a organului responsabil de executarea hotărârilor judecătoreşti sau a instituţiei de stat debitoare. Prejudiciul cauzat de o autoritate publică sau de o autoritate căreia statul ia delegat atribuţii de autoritate publică prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se repară de către stat. Reparaţia prejudiciului se face de la bugetul de stat. Mărimea reparaţiei prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti se stabileşte de instanţa de judecată în fiecare caz în parte, în funcţie de circumstanţele cauzei în cadrul căreia a fost comisă încălcarea, precum şi de pretenţiile invocate de reclamant, de complexitatea cauzei, de comportamentul reclamantului, de conduita organului de urmărire penală, a instanţei de judecată şi a autorităţilor relevante, de durata încălcării şi de importanţa procesului pentru reclamant”.*
56. În conformitate cu prevederile art. 4 Legii nr. 87 *,,sarcina probațiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului”.*
57. Art. 5 alin. (1) din Legea indicată supra prevede că *,,în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanța de judecată decide asupra acordării unei satisfacții echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată”.*
58. Instanța de apel menționează că scopul Legii nr. 87/21.04.2011 constituie crearea în Republica Moldova a unui remediu intern eficient de apărare a dreptului la judecarea în termen rezonabil şi a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărîrii judecătoreşti. Este unul din principalele mecanisme interne prin care se tinde la respectarea termenului optim şi previzibil de soluționare al procesului.
59. Potrivit art. 1 alin. (2) din Legea enunțată, aplicarea şi interpretarea termenelor din această lege se face prin prisma legislației naționale, a prevederilor Convenţiei Europene pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale şi a jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului.
60. Astfel, solicitând respectarea unui „termen rezonabil”, Convenția subliniază importanța ca justiția să nu fie făcută cu întârzieri care ar putea pune în pericol eficacitatea și credibilitatea sa (H. împotriva Franței, pct. 58; Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 61).

61. În ceea ce privește conceptul „termen”, acesta acoperă, în principiu, întreaga procedură, inclusiv căile de atac (König împotriva Germaniei, pct. 98 in fine). El se întinde până la decizia care soluționează „conestația” (Poiss împotriva Austriei, pct. 50).
62. Astfel, cerința respectării unui termen rezonabil se referă la toate fazele procedurilor legale care urmăresc soluționarea plângerii, fără a putea fi exceptate fazele posterioare deciziilor pe fond (Robins împotriva Regatului Unit, pct. 28-29). 359. Doar atunci când dreptul revendicat într-o procedură se realizează efectiv, „termenul” a ajuns la final (Estima Jorge împotriva Portugaliei, pct. 36-38).
63. O apreciere *in concreto*: caracterul rezonabil al duratei unei proceduri în temeiul art. 6 § 1 trebuie apreciat în fiecare caz în funcție de circumstanțele cauzei [Frydlender împotriva Franței (MC), pct. 43], care pot impune o evaluare globală [Obermeier împotriva Austriei, pct. 72; Comingersoll S.A. împotriva Portugaliei (MC), pct. 23]. 364. Trebuie luat în considerare ansamblul procedurii (König împotriva Germaniei, pct. 98 in fine). Deși diverse întârzieri nu pot fi, în sine, condamnabile, acumulate și combinate, ele pot cauza o depășire a termenului rezonabil (Deumeland împotriva Germaniei, pct. 90). O întârziere într-o anumită etapă a procedurii poate fi tolerată, cu condiția ca durata totală a procedurii să nu fie excesivă (Pretto și alții împotriva Italiei, pct. 37).
64. Data începerii curgerii termenului se apreciază la ziua adresării cererii de chemare în judecată, iar data expirării termenului – cu adoptarea unei hotărîri judecătoreşti asupra fondului pretenţiilor, care a devenit definitivă. Procedurile extraordinare (recursuri în interesul legii, revizuiri, etc.) de obicei nu se includ în calculul duratei procedurilor, decît dacă prin ele s-a examinat fondul cauzei şi hotărîrea definitivă a fost casată. De regulă, nu se includ şi procedurile în faţa Curţii Constituţionale şi alte proceduri paralele, care au determinat suspendarea procedurii de bază (spre exemplu proceduri penale). Totuşi, în cea din urmă situaţie dacă procedurile de bază puteau fi soluţionate de facto și de jure fără a aştepta soluţia în proceduri paralele, atunci Articolul 6 § 1 din Convenţie este aplicabil (Ruiz-Mateos c. Spaniei).
65. Totodată, potrivit art. 6 din Convenția Europeană, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că durata rezonabilă a unei proceduri trebuie apreciată în funcție de circumstanțele cauzei şi cu ajutorul următoarelor criterii: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului şi al autorităților competente, precum şi miza litigiului pentru cel interesat.
66. Complexitatea unei cauze poate ține atât de aspectele de fapt, cât și de cele de drept [Katte Klitsche de la Grange împotriva Italiei, pct. 55; Papachelas împotriva Greciei (MC), pct. 39]. Poate ține, de exemplu, de pluralitatea părților implicate în cauză (H. împotriva Regatului Unit, pct. 72) sau de diferitele probe care trebuie obținute [Humen împotriva Poloniei (MC), pct. 63].
67. Referitor la comportamentul justițiabilului, art. 6 § 1 nu impune părților interesate o cooperare activă cu autoritățile judiciare. Și nici nu li se poate reproșa acestora utilizarea tuturor căilor de atac interne pe care le oferă dreptul intern (Erkner și Hofauer împotriva Austriei, pct. 68). 372. Trebuie doar ca partea interesată să efectueze cu diligență actele care o privesc, să nu utilizeze tactici de amânare și să exploateze oportunitățile oferite de dreptul intern pentru scurtarea procedurii (Unión Alimentaria Sanders S.A. împotriva Spaniei, pct. 35).

68. Colegiul civil reține că durata pertinentă a examinării cauzei se calculează din 31 mai 2013 – data sesizării instanței de fond de către reclamanții Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva C.A. „GRAWE CARAT ASIGURĂRI" S.A., intervenienți accesorii Tofan Mihail și „CONSTRUM" S.R.L., având ca obiect constatarea cazului asigurat, încasarea despăgubirii de asigurare, dobânzi de întârziere și penalități legale, precum și repararea prejudiciului moral – până la 26 octombrie 2022, data încheierii Curții Supreme de Justiție prin care litigiul a fost soluționat irevocabil.
69. Din raportul Ministerului Justiției rezultă că în primă instanță cauza a fost examinată între 31 mai 2013 și 3 august 2018 (aproximativ 5 ani și 2 luni), fiind fixate 21 de ședințe. Pe parcurs, au fost depuse cereri de concretizare, s-a dispus o expertiză judiciară, s-a reluat judecata pe fond, s-au amânat ședințe pentru cereri de amânare, absența participanților, precum și din cauze obiective (întreruperea energiei electrice).
70. În apel cauza s-a aflat pe rol între 12 decembrie 2018 și 3 decembrie 2019 (aproximativ 12 luni), cu trei ședințe fixate la intervale scurte, dintre care o ședință a fost amânată pentru neprezența participanților, iar alta pentru acordarea termenului de studiu al referinței.
71. În recurs, primul ciclu a durat între 18 mai 2020 și 22 iulie 2020 (aproximativ 2 luni), perioadă în care s-au comunicat părților recursurile și referințele și s-a soluționat admisibilitatea.
72. După trimiterea spre rejudecare, cauza a fost repartizată la 25 noiembrie 2020 unui judecător-raportor al Curții de Apel Chișinău și s-a examinat până la 17 iunie 2021, cu cinci ședințe, dintre care una amânată pentru concediu medical al raportorului și una contramandată în contextul restricțiilor COVID-19, trei ședințe au fost amânate pentru angajarea unui avocat de către intervenientul accesoriu și pentru expedierea referințelor tuturor părților.
73. În noul ciclu de recurs, cauza a fost repartizată la 17 ianuarie 2022, iar la 1 iunie 2022 s-a pronunțat soluția asupra recursului, în circa șase luni au fost fixate cinci ședințe la intervale scurte, trei fiind amânate, iar într-una s-a soluționat admisibilitatea recursurilor.
74. Ca efect al noii trimiteri la rejudecare, dosarul a fost repartizat la Curtea de Apel Chișinău la 7 iunie 2022 și s-a examinat până la 7 iulie 2022 (aproximativ o lună), cu trei ședințe la intervale foarte scurte, o ședință a fost amânată la cererea intervenientului accesoriu, iar într-una cauza a fost judecată pe fond cu deliberare și pronunțare ulterioară.
75. Ulterior, la 6 septembrie 2022 cauza a fost repartizată la Curtea supremă de Justiție, care la 26 octombrie 2022 a pronunțat decizia asupra recursurilor, după recepționarea suplimentelor și referințelor și comunicarea acestora părților.
76. Examinând ansamblul, Colegiul constată că procedura a durat aproximativ 9 ani și 5 luni, implicând trei grade de jurisdicție și două trimiteri spre rejudecare. Deși părțile au avut conduite procesuale diferite, eventualele întârzieri imputabile reclamanților nu exonerează instanțele de obligația pozitivă de a organiza procesul cu celeritate.
77. Prima instanță a apreciat în mod eronat că termenul general de 9 ani ar fi rezonabil, reținând că pretinse demersuri ale reclamanților (cerere de concretizare, solicitarea/comunicarea expertizei) ar fi generat tergiversări. Or, din actele cauzei nu rezultă că reclamanții au utilizat tactici abuzive de amânare ori au absentat sistematic;

ședințele amânate au avut, în principal, cauze obiective sau factori neimputabili exclusiv acestora.

78. În jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, aprecierea caracterului „rezonabil" al duratei se face în funcție de complexitatea cauzei, comportamentul părților și al autorităților, precum și miza litigiului pentru reclamant (a se vedea, inter alia, Guincho c. Portugaliei; Erkner și Hofauer c. Austriei). Remiterile succesive indică deficiențe ale autorităților, care cântăresc în defavoarea statului.
79. CEDO a statuat constant că justițiabilul nu are o obligație de „cooperare activă" pentru accelerarea procedurii; exercitarea căilor de atac prevăzute de lege nu poate fi reținută ca factor de tergiversare imputabil victimei.
80. Raportând aceste standarde la speță, Colegiul reține că, deși litigiul a avut o anume complexitate (expertiză, mai mulți participanți), durata globală, cumulată cu remiterile și amânările repetate, depășește ceea ce poate fi considerat rezonabil.
81. În consecință, este întrunită condiția legii speciale, astfel încât reclamanții sunt îndreptățiți să recurgă la mecanismul prevăzut de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 pentru constatarea încălcării dreptului la judecarea cauzei într-un termen rezonabil. Hotărârea instanței de fond urmează a fi casată din aceste motive.
82. În continuare, Colegiul civil menționează că, odată ce Gangan Ivan și Gangan Aurica întemeiat au pretins încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile nr. 2-55/2017, aceștia sunt în drept să solicite compensarea prejudiciului moral.
83. Conform art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil „*în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial."*
84. Potrivit art. 2036 Cod civil „*mărimea despăgubirii pentru prejudiciu moral se determină de către instanţa de judecată în funcţie de caracterul şi gravitatea prejudiciului moral cauzat persoanei vătămate, de gradul de vinovăţie a autorului prejudiciului, dacă vinovăţia este o condiţie a răspunderii, şi de măsura în care această despăgubire poate aduce satisfacţie echitabilă persoanei vătămate. Caracterul şi gravitatea prejudiciului moral le apreciază instanţa de judecată, luînd în considerare circumstanţele în care a fost cauzat prejudiciul, restrîngerea posibilităţilor de viaţă familială şisocială, precum şi statutul social al persoanei vătămate. La determinarea despăgubirii, instanţa de judecată va tinde să acorde o despăgubire care, pe de o parte, are o mărime comparabilă cu cea acordată în mod obişnuit în împrejurări similare şi, pe de altă parte, ia în cont particularit."*
85. Conform art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011 „*în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată."*
86. Astfel, Colegiul civil relevă că unul din criteriile orientative generale de apreciere a prejudiciului moral este criteriul echității, care exprimă că indemnizația trebuie să prezinte o justă şi integrală despăgubire.

87. În temeiul jurisprudenței CEDO, acest criteriu se traduce prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru prejudiciul moral suferit. Cuantumul despăgubirilor trebuie astfel stabilit, încât acestea să aibă efect compensatoriu şi nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor şi nici venituri nejustificative pentru victimele daunelor.
88. Așadar cu referire la solicitarea reclamanților privind încasarea prejudiciului moral în mărime de a cîte 100000 lei, Colegiul menționează că depunerea acțiunii în instanța de judecată la 31 mai 2013 și soluționarea acesteia în mod irevocabil la 26 octombrie 2022, pe o perioadă de mai bine de 9 ani, cu certitudine i-a cauzat acestora frustrare, indignare, neliniște și stres, acestea urmând a fi compensate cu titlu de prejudiciu moral.
89. Astfel, reținând durata în care prejudiciul a fost suferit efectiv de reclamanții Gangan Ivan și Gangan Aurica, dar și că despăgubirea trebuie să corespundă și criteriilor de despăgubire stabilite de CtEDO prin jurisprudența sa, Colegiul civil conchide că suma de 20000 lei cu titlu de prejudiciu moral, reprezintă o sumă rezonabilă și suficientă pentru compensarea pagubelor de ordin moral, în rest acțiunea se respinge, ca neîntemeiată.
90. Totodată, Colegiul respinge argumentele reclamanților/apelanți în susținerea cerinței privind repararea prejudiciului raportate la perioada pînă la 31 mai 2013, or data începerii curgerii termenului se apreciază la ziua adresării cererii de chemare în judecată, iar data expirării termenului – cu adoptarea unei hotărîri judecătoreşti asupra fondului pretenţiilor, care a devenit definitivă.
91. Cât privește cerința privind încasarea din contul statului Republica Moldova, prin intermediul Ministerului Justiției, cu titlu de prejudiciu material cauzat a dobânzii de întârziere în mărime de 211149,39 lei și a inflației în mărime de 118688,39 lei, Colegiu civil constată că aceste solicitări exced obiectului prezentei acțiuni întemeiate pe Legea nr. 87/2011, care vizează repararea prejudiciului cauzat prin durata excesivă a procedurii, nu executarea unei obligații pecuniare scadente a statului.
92. Dobânda legală de întârziere este o sancțiune atașată neexecutării la scadență a unei obligații bănești; condițiile sale presupun existența unei obligații pecuniare scadente, neexecutarea acesteia, absența unei justificări a debitorului etc. Or, în cauză, nu se reține existența unei asemenea obligații a statului în raport direct cu reclamanții; legătura cauzală invocată privește durata procedurii, nu neplata unei datorii scadente. În aceeași logică, actualizarea prin inflație nu se poate acorda în temeiul Legii nr. 87/2011 pentru prejudiciul moral cauzat de durata procesului.
93. În consecință, capătul de cerere privind dobânda de întârziere și compensarea inflației se respinge ca neîntemeiat, întrucât nu are suport în cadrul normativ incident și nu se circumscrie obiectului mecanismului reparator prevăzut de Legea nr. 87/2011.
94. Cât privește compensarea cheltuielilor de asistență juridică, în conformitate cu prevederile art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă „*instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească părții care a avut câştig de cauză toate cheltuielile de judecată*. *Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pîrîtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului”*.

95. Potrivit art. 82 Cod de procedură civilă „*cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat şi din cheltuielile de judecare a cauzei”,* iar conform art. 90 lit. i) Cod de procedură civilă „*din cheltuielile de judecare a cauzei fac parte cheltuielile de asistenţă juridică”.*
96. În acord cu art. 96 alin. (1)-(1^1) Cod de procedură civilă „*instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut cîştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Cheltuielile menţionate la alin. (1) se compensează părţii care a avut cîştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat”*.
97. În același timp, potrivit art. 60 alin. (1) din Legea nr. 1260 din 19 iulie 2002 cu privire la avocatură „*avocatul acordă asistenţă juridică clientului în baza contractului de asistenţă juridică, încheiat în formă scrisă”*.
98. Conform art. 63 alin. (1), (2) și (4) din aceeași lege *„munca avocatului este remunerată din contul onorariilor primite de la persoanele fizice şi juridice. Mărimea onorariului se stabileşte prin acordul părţilor şi nu poate fi schimbată de autorităţile publice sau de instanţa de judecată. Cheltuielile suportate de client în legătură cu acordarea de către avocat a asistenţei juridice la apărarea drepturilor şi intereselor lui legitime în cauzele penale, civile şi administrative urmează a fi compensate integral şi proporţional cerinţelor admise (respinse) de partea adversă.”*
99. Așadar, raportând normele legale menționate supra la cele constatate, Colegiul subliniază că cheltuielile pentru asistenţa juridică trebuie să fie necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime. Sunt realmente angajate sumele pe care reclamantul le-a plătit sau trebuie să le plătească avocatului.
100. Necesitatea cheltuielilor indică timpul rezonabil necesar pentru a reprezenta reclamantul, probat prin listă detaliată a actelor/acţiunilor efectuate de avocat şi orarul timpului aferent acestora (cu tariful și orarul).
101. Totodată, caracterul rezonabil al cheltuielilor semnifică faptul că în raport cu natura activităţii efectiv prestate, complexitatea, riscul implicat de existenţa litigiului sau şi reputaţia celui care acorda asemenea servicii, ele să nu fie exagerate. Astfel, pentru determinarea caracterului rezonabil al cheltuielilor compensației acordate și pentru o apreciere corectă se va ține cont de: a) complexitatea cauzei; noutatea şi dificultatea întrebărilor juridice ridicate de speță; b) aportul avocatului la soluționarea cauzei; c) timpul şi munca depusă de avocat; d) aptitudinile speciale necesare pentru a acorda asistența (cunoştinţe tehnice speciale, cunoaşterea profundă a unor reglementări de profil, cunoaşterea limbilor străine, a altor procedee de comunicare cu clienți specifici etc.); e) faptul în ce măsură munca avocatului în cauza respectivă îi limitează capacitatea de a lucra în alte dosare; f) rezultatul obținut; g) restricțiile de timp impuse de client şi de circumstanțele cauzei; h) natura și durata relației dintre avocat şi client; i) experiența, reputația şi abilitatea avocatului; j) justificarea şi ponderea mijloacelor de apărare utilizate în cauză; k) suma despăgubirilor pretinse în cauză; l) alți factori, la discreția instanței.
102. În speță, reclamanții au pretins suma de 10000 lei pentru cheltuieli de asistență juridică, prezentând bonul de plată Seria PL nr. 252807 din 5 ianuarie 2023.
103. Astfel, Colegiul atestă că cheltuielile de asistență juridică enunțate, au fost realmente angajate, fapt ce se dovedește prin bonul de plată și necesare, fapt ce se dovedește prin actele/acțiunile efectuate de avocat în cadrul examinării cauzei.

104. În același timp, stabilind dacă costul asistenței juridice solicitate de reclamanți este rezonabil, Colegiul, ținând cont de criteriile menționate supra, concluzionează valoarea excesivă a cheltuielilor de asistență juridică solicitate, ceea ce impune soluția încasării parțiale a cestora, și anume a sumei de 4000 lei.
105. La fel, de menționat fiind și faptul că, prin compensarea parțială a costului asistenței juridice acordate reclamanților de avocatul Ermurachi Cristina din contul părții pârâte, instanța nu modifică onorariu plătit de reclamanți reprezentantului lor, conform contractului de asistența juridică încheiat, ci dispune compensarea reclamanților din contul pârâtului doar costul asistenței juridice strict necesare, realmente angajate şi rezonabile ca mărime în coraport cu complexitatea cazului. În cazul în care reclamanții conform condițiilor contractuale stabilite cu reprezentantul său, au achitat ultimului costuri mai mari a asistenței juridice, decât cel care a fost compensat acestora din contul pârâtului, atunci aceasta este dreptul reclamanților și este realizarea condițiilor contractului de asistența juridică încheiat cu avocatul respectiv.
106. În acest sens, se subliniază dreptul instanței de a aprecia din oficiu nu doar necesitatea cheltuielilor suportate, dar și cuantumul real al acestora sub sancțiunea de reducere a cheltuielilor pretinse. Partea adversă, care deși este vinovată de declanșarea procesului judiciar, trebuie să suporte doar cheltuielile făcute justificat de către partea câștigătoare.
107. În conexiunea celor relatate, instanța de apel, reținând că argumentele invocate de apelanți sunt întemeiate, constatând temeinicia pretenției cu privire la constatarea încălcării dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei şi încasarea prejudiciului moral, ajunge la concluzia de a admite apelul şi de a casa hotărârea instanţei de fond, cu pronunţarea unei decizii de admitere parțială a acțiunii.
108. În conformitate cu prevederile art.385 lit. c), art.390 Cod de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de avocatul Ermurachi Cristina în interesul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 29 iunie 2023, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare și se adoptă o hotărâre nouă, prin care:

Se admite parțial cererea de chemare în judecată înaintată de Gangan Ivan și Gangan Aurica împotriva Ministerului Justiției cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile, repararea prejudiciului și compensarea cheltuielilor judiciare.

Se constată faptul încălcării dreptului lui Gangan Ivan și a Gangan Auricăi la examinarea în termen rezonabil a cauzei civile și se încasează de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiției, în beneficiul lui Gangan Ivan și Gangan Auricăi suma de 20 000(douăzeci mii),00 lei cu titlu de prejudiciu moral și suma de 4000(patru mii),00 lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

În rest acțiunea se respinge, ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni din data comunicării deciziei integrale.

Președintele completului Ruxanda Pulbere

Judecători Ala Malîi

Roman Pascari